

ČTYŘI PROMĚNY

*Tak učinil Ježíš v Káně Galilejské počátek svých znamení a zjevil svou slávu.
A jeho učedníci v něho uvěřili. (J 2:11)*

1. čtení: Jan 1:35-51

Hlavní čtení: Jan 2:1-11

Milí bratři, milé sestry,

s Janovým evangeliem souvisí jedna potíž. Kdo si myslí, že tomu textu už dokonale porozuměl, dřív nebo později zjistí, jak hluboce se mýlil. To jsem opět prožil tento týden, když jsme se připravovali na rodinnou neděli, když jsem zpracovával dnešní příběh. Kolikrát jsem jej slyšel a četl? Kolik kázání a vyučování? Kolikrát jsem na něj sám v životě kázal? Ale tentokrát mě Bůh skrze tuto pasáž opravdu překvapil, zaskočil, zaujal a oslovil. Některé rozměry textu jsem zatím dostatečně nedocenil. Nebudu vás dlouho napínat...

Svatba se konala třetí den. K tomu zajímavost: Židovské svatby se tradičně konaly v úterý. Proč? Protože úterý je třetí den Božího stvoření. A proč právě třetí den? Protože podle knihy Genesis v ten den Bůh hned dvakrát řekl, že to, co tvoří, je *dobré*. (Gn 1:9-13) A ke svatbě jsou přece potřeba dva lidé.

Ale my v tom třetím dnu slyšíme ještě něco jiného: Ohlašování Kristova vzkříšení. Možná nás Jan chce katapultovat na konec svého evangelia, kdy Ježíš vstane z hrobu třetího dne po svém ukřižování. Vždyť hned po svatbě v Káně Galilejské Ježíš v Jeruzalémě prohlásí:

- *Zbořte tento chrám, a ve třech dnech jej postavím. (J 2:19)*

A všichni si v tu chvíli myslí, že mluví o jeruzalémském chrámu. Nejen velekněží a zákoníci. Ale i jeho učedníci, kteří zatím nic moc nechápou. Jan nás však ubezpečí, že Ježíš tehdy nemluvil o stavbě nového jeruzalémského chrámu.

- ²¹ *On však mluvil o chrámu svého těla. ²² Když byl pak vzkříšen z mrtvých, rozpomenuli se jeho učedníci, že to říkal, a uvěřili Písmu i slovu, které Ježíš pověděl. (J 2:22)*

A tak hned na začátku slyšíme, že tato svatba je počátkem cesty kříže a vzkříšení Ježíše Krista.

Na svatbu byl pozván Ježíš a jeho učedníci. I Ježíšova matka. Automaticky to neznamená, že ti všichni byli příbuzní nebo alespoň blízcí přátelé ženicha a nevěsty. V té době, zvláště když se jednalo o svatbu bohatších lidí, bylo běžné zvát celé vesnice. A Kána Galilejská byla sousední vesnicí Nazareta.

Bratři a sestry, na svatbě v Káně Galilejské Ježíš proměnil vodu ve víno. Ale v tomto příběhu nedojde pouze k jedné proměně (voda ve víno), nýbrž k dalším třem důležitým změnám a proměnám. Na to se teď budeme soustředit.

Z Ježíšovy matky se na svatbě stala Ježíšova učednice. To je první důležitá proměna. Marie se nejprve chová autoritativně. Říká svému synovi:

- ***Už nemají víno.***

A to dost dobře může být výtku vůči Ježíšovi a jeho učedníkům. Bylo totiž dobrým zvykem, že i hosté přinášeli víno na svatbu, aby byl vína dostatek. Čili: *Pořadatelé svatby nemají dost pití. Lidé nedonesli dost vína. A možná ani vy ne, synu. Nějak to vyřeš, nebo z toho bude velká ostuda, nebo dokonce pěkná mela.*

- ***Ježíš jí řekl: „Co to ode mne žádáš! Ještě nepřišla má hodina.“***

Doslova jí odpověděl: *Co mně a tobě, ženo?* Neosloví ji *matko*. Osloví ji *ženo*. Což je stále uctivé oslovení, nicméně nikoli pro maminku. Ježíš své matce navíc sděluje, že ona vůbec nemá páru o tom, co má za úkol, k čemu se připravuje, co je cílem jeho mise. Ona mu nerozumí a rozumět ani nemůže. *Víš vůbec, ženo, co ode mě žádáš? Když dnes učiním počátek svých znamení a zjeví svou slávu, nastoupím na cestu kříže. A z té cesty už neuhnu. Dnes učiním první krok a pak se už nezastavím, dokud nebudu přibit ke kříži. Dokud na Golgotě nezemřu. Uvědomuješ si vůbec, co všechno je ve hře? Jistě, že neuvědomuješ. Kdyby ano, nežádala bys mě tady a teď, abych nastoupil na cestu utrpení a záhuby, kterou přinesu život mnohým. Když nyní začnu, ani se nenaděješ a budeš stát pod mým křížem.*

Ale Marie se nenechá odradit. Chová se jako kananejská žena, která se také nenechala odbýt, když jí Ježíš řekl, že přišel zachránit jen syny a dcery Izraele. Vzpomeňte:

- *On jí řekl: „Nech napřed nasytit děti. Neboť se nesluší vzít chléb dětem a hodit jej psům.“*
²⁸ *Odpověděla mu: „Ovšem, pane, jenže i psi se pod stolem živí z drobtů po dětech.“* ²⁹ *Pravil jí: „Žes toto řekla, jdi, zlý duch vyšel z tvé dcery.“ (Mt 7:27-29)*

Také matka Marie tu Ježíšovu výtku vezme jako výzvu. Jako *challenge*. Sebere ji jako vhozenou rukavici. Důvěřuje svému synu, že nenechá celé to společenství ve štychu. Svému synu? Vlastně bychom měli říct: Marie důvěřuje svému Pánu. Ona porodila Pána. Božího Syna. Ona je jeho matka.

Ale v tuto chvíli se z ní stává Ježíšova učednice, která napříště nebude „zneužívat“ role matky. Je to důležitá lekce, kterou se v té chvíli Marie naučí. Ona tím nastoupila na cestu víry v toho, kterého kdysi porodila. V toho, který svou smrtí a vzkříšením vysvobodí i ji samotnou.

- **Matka řekla služebníkům: „Udělejte, cokoli vám nařídí.“**

A dál už všechno nechává na Ježíši.

Druhá proměna na sebe nenechá dlouho čekat. Několik stovek litrů vody Ježíš promění ve víno. Jsou to rituální nádoby na očišťování, které se tímto aktem znehodnotily. Čím? Skutkem milosrdenství. A to nevádí? Nevadí! Vždyť k čemu jsou židovské či jakékoli jiné předpisy, když překáží milosrdenství, když stojí v cestě soucitu a pomoci? Ano, to je skutečně začátek Ježíšovy činnosti. Ježíš dnes znečistil nádoby na očišťování. Vzápětí bude převracet stolky prodejců a směnárníků v jeruzalémském chrámě. A potom bude uzdravovat nemocné lidi v den sobotní. Proč? Ze svého velikého milosrdenství. Kvůli tomu, aby druhým lidem pomohl. A tím ale také mnohé lidi urazí, vytočí, naštvě a rozpálí do běla.

A tak nakonec slyšíme část rozhovoru správce hostiny s ženichem:

- **Každý člověk podává nejprve dobré víno, a teprve když už se hosté napijí, víno horší. Ty jsi však uchoval dobré víno až pro tuto chvíli.**

Ženich je zachráněn z pouhé milosti. To je třetí proměna. Jak k tomu přišel? Jako slepý k houslím. Kdyby nebylo Krista, jeho moci a milosrdenství, byl by až po uši v pěkné bryndě. Stejně jako my jsme k naší spáse přišli, jak slepí k houslím. Kdyby nebylo Krista, jeho moci a milosrdenství, byli bychom až po uši v pěkné bryndě. Vidíte, jak tento počáteční zázrak odkazuje nakonec k tomu zázraku všech zázraků, který se odehraje o velikonočních svátcích: Ke Kristově svaté oběti na kříži a jeho k slavnému vzkříšení. K tomu zázraku, který natrvalo změnil a stále proměňuje naše životy.

A nakonec:

- **A jeho učedníci v něho uvěřili.**

To je ta poslední proměna, která se na svatbě v Káni Galilejské odehrála. Vy, kteří jste poslouchali pozorně první čtení, ovšem namítnete: *Copak učedníci nevěřili v Krista už před tou svatbou?* Odpovídám: *Věřili!* Jistě že věřili. Ale jejich víra na té svatbě významně porostla. Čím déle jsou s Ježíšem, tím silnější je jejich víra. On je každým dnem víc a víc přesvědčuje o tom, že je pravý Boží Syn, který přináší tomuto světu milost za milostí. Bratři a sestry, kéž by i naše víra rostla s každým přibývajícím dnem, který trávíme v blízkosti Pána Ježíše! Amen.